

Beantwoording vragen raadsfracties brand Rode Kruislaan

De vragen zijn cursief (in een andere kleur) beantwoord.

Fractie Leefbaar Diemen

1. Is het huidige rapport een in of extern rapport, indien extern wat is dan de waarde in onafhankelijkheid?

De opdrachtgever voor dit onderzoek is de Veiligheidsregio, met de commandant brandweer als gedelegeerd opdrachtgever. Wij zijn wel in de gelegenheid gesteld onderzoeksvragen te formuleren. Dat hebben we ook gedaan door in de onderzoeksvraag op te nemen over er protocollen/procedures zijn voor het ontruimen van woongebouwen. Het antwoord daarop is overigens negatief.

Het IFV is een onafhankelijk onderzoeksbureau. De rapportage van het IFV is dat ook, en daarmee is het te kwalificeren als extern onderzoek. De keuze voor IFV als bureau met veel kennis van brandbestrijding is gemaakt in overleg met de rijksinspectie Veiligheid en Justitie. Dat deze inspectie ook betrokken is geweest bij de vraagstelling, maakt de onafhankelijke positie van het IFV niet anders. Het onderzoek is immers zelfstandig door dit instituut gedaan.

De Inspectie is van oordeel dat het onderzoek, zoals dit in het definitieve rapport 'Brand Rode Kruislaan in Diemen' is weergegeven, gedegen en objectief is uitgevoerd en onderschrijft de hieruit voortkomende bevindingen.

- a. Is naar aanleiding van dit incident het betreffende formulier: "Model Incidentevaluatie Brandweer", ingevuld. Zo ja kan de gemeenteraad van Diemen daar inzage in krijgen, zo nee waarom niet? *Nee, de Brandweer Amsterdam-Amstelland heeft de keuze gemaakt om het incident niet zelf te evalueren, aangezien besloten is om een extern onderzoek door het IFV te laten doen.*
 - b. De Inspectie Veiligheid en Justitie heeft een hoofdvraag en deelvragen voorgelegd aan het IFV. De wettelijke kaders van de Inspectie zeggen echter niets over de mogelijkheid van een dergelijke opdracht en lijken haast in contradictie met onafhankelijkheid. Wie kan nu de onafhankelijkheid zeker stellen? *Zie het antwoord op 1.*
 - c. Acht het college het uitgesloten dat er partijen zijn die deze gang van zaken voor zullen leggen aan de ombudsman en of andere politieke wegen zullen bewandelen? *Dat is niet ter beoordeling aan het college. Relevant is dat de voormalige minister van Veiligheid en Justitie heeft laten weten dat het onderzoek primair een taak is van de veiligheidsregio en de gemeente.*
2. Waarom de ingezette bemanning van het eerste blusvoertuig (Diemen1) niet?

De bemanning van de Diemen 1 heeft zich voornamelijk bezig gehouden met de repressieve taak brandbestrijding. Uit de eerste scan bleek dat dit goed verlopen was en daarom heeft men de manschappen niet bevraagd, De bevelvoerder is wel in het onderzoek betrokken.

3. Acht het college van de gemeente Diemen de bewering, geen protocollen of procedures, juist, zo ja graag nadere uitleg, immers hier lijkt contradictio in terminis, zo nee wat gaat het college hiermee doen?

Zie ook het antwoord op vraag 1. Wat er met het antwoord, dat deze procedures er niet zijn (ook landelijk niet) gebeurt, is aan de brandweer.

4. Gebouwbrand (woonbestemming) bestrijding daarvoor gelden dus wel degelijk aanwijzingen, waarom worden deze dan ontkent?

Deze stellingname wordt niet gedeeld.

5. De wet en regelgeving (basisbrandweezorg) spreekt over opkomsttijd, de tijd dat de gehele eenheid ter plaatsen is. De tweede autoladder (redvoertuig) werd later gealarmeerd, uit ons bekende bronnen krijgen wij informatie dat conform risicoprofiel, dekkingsplan (flat) er gelijk twee redvoertuigen, naast twee tankautosputen dienen te worden gealarmeerd, is dit juist en zo ja waarom werd er dan afgeweken?

Nadat de brandweer via 112 is gealarmeerd over de brand, wordt, volgens standaard uitrukvoorstel voor deze locatie, door de brandweer uitgerukt met 2x tankautosput en 1x redvoertuig. Een tweede redvoertuig wordt alleen in de binnenstad van Amsterdam standaard gealarmeerd. De eerste tankautosput komt aan binnen de opkomsttijd van 8 minuten.

6. 11 minuten voor de redvoertuigen waar 8 minuten de wettige opkomsttijd is dan kan de bewering op tijd, niet juist zijn. Waarom dan deze bewering?

Zie antwoord vraag 5.

7. Rapport spreekt over brandstichting, rapporteurs zijn daartoe echter niet bevoegd anders dan, met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid brandstichting te opteren, waarom dan de pertinente bewering?

Het is duidelijk dat het IFV voor het onderzoek beschikte over informatie van politie en Openbaar Ministerie in de vorm van camerabeelden. Die camerabeelden zijn inmiddels ook via de media verspreid. Het leidt inmiddels geen twijfel meer dat sprake was van brandstichting.

8. Waarom kloppen de tijden in het rapport niet met de geregistreerde tijden radionetwerk?

Niet alle communicatie gaat over P 2000. Heel gebruikelijk is dat de HOvD ook telefonisch wordt benaderd door OvD B en meldkamer.

- a. Waarom ontbreken er tijden? *De tijden die u vermeld komen alleen uit P 2000.*
- b. Wat is de waarde van de functionaris HOvD, gelet op aard en omvang, slachtoffers, brand na 76 minuten, los van uiteindelijke vinding slachtoffer en diens, naar verluidt, vriendin? *De HOvD wordt gealarmeerd vanaf het opschalingniveau "Zeer grote brand". De brand in Diemen was een "Grote Brand" waarbij de HOvD slechts is geïnformeerd. Later is de HOvD door de OvD ter plaatse gevraagd. De waarde van de HOvD is tweeledig: 1. Leiding geven aan en ondersteunen van de OvD; 2. Coördinatie van de multidisciplinaire samenwerking.*
- c. Is er eerder die nacht een poging of melding tot brandstichting geweest, zo ja welke acties zijn ondernomen en of welke gevolgen? *Dit is bij ons onbekend (dit is vertrouwelijke politie informatie).*
9. Wat zijn de wettelijke regels voor deze installatie en bestaat er een protocol waaraan bewoners/gebruikers van het pand(en) Rode Kruislaan (studentencomplex) zich dienen te houden. Zo ja kan de raad inzage verkrijgen, zo nee waarom niet?

Als een brandmeldinstallatie wordt toegepast moet deze voldoen aan de eisen van het Bouwbesluit. Dat is hier het geval. Er was geen ontruimingsplan voor deze studentenflats opgesteld. Ondanks het advies van de gemeente destijds om een dergelijk plan op te stellen, heeft eigenaar Woonstichting De Key, dit niet gedaan. Die keuze was ook aan De Key omdat dit geen wettelijke verplichting is. Wij hebben begrepen dat De Key dit in vergelijkbare gevallen bij hun woningbestand ook niet doet, omdat zij ervan uitgaan dat de bewoners zelf in staat zijn de juiste keuze te maken op basis van de situatie die zich voordoet. Een ontruimingsplan wordt in het algemeen toegepast bij bedrijfsgebouwen, kantoren en gebouwen waar verminderd zelfredzaam wonen/verblijven. In het algemeen vindt ontruiming dan plaats met inzet van BHV-ers. De brandweer is niet bekend met een ontruimingsplan, maar krijgt bij repressief optreden normaal gesproken de informatie via een BHV-er. Op basis van een tussentijds advies van het IFV aan de gemeente, is in overleg tussen De Key en de gemeente alsnog door De Key besloten een ontruimingsplan op te stellen voor alle flats van dit complex en deze te communiceren met de bewoners.

- a. Indien er een protocol bestaat op welke wijze worden de gebruikers/bewoners daarop geattendeerd. Zo ja kan de raad inzage verkrijgen, zo nee waarom niet? *De ontruimingsinstructie is in overleg met de brandweer tot stand gekomen en naar alle bewoners gemaild. Dat kan desgewenst aan u worden verstrekt.*
- b. Installatie zonder (verplichtte) doormelding, op welke wijze weten gealarmeerde eenheden van het bestaan van een dergelijke installatie? *De bewoners worden direct gealarmeerd door een akoestisch (ontruimings)signaal in het gebouw. De gealarmeerde eenheden worden door de meldkamer erover geïnformeerd dat het een automatische brandmelding betreft. De eenheden nemen kennis van het ontruimingssignaal als zij ter plaatse komen en kunnen op het brandmeldpaneel zien waar er brandmelding is.*
- c. Heeft de desbetreffende (BMC) een mogelijke koppeling met een private meldkamer, zo ja is de melding daar binnen gekomen en hoe hebben zij gehandeld? *De brandweer is via 112 gealarmeerd over de brand.*
- d. Bestaat er voor de brandweer een protocol hoe om te gaan met de opgeslagen gegevens van de (BMC) na aankomst object? Indien ja kan de raad inzage verkrijgen, zo nee waarom niet? *Daar bestaat geen protocol voor. Als de brandweer inzage in deze gegevens wil hebben, wordt dat opgevraagd bij de eigenaar/beheerder van het gebouw.*
- e. Het advies gemeente Diemen een ontruimingsplan (conform NEN 8112) ter beoordeling voor te leggen wordt door de Key niet opgevolgd. Dit heeft geen gevolgen gehad voor het afgeven van de vergunning, genoemd in het bouwbesluit 2012, Algemene eisen, omgevingsvergunning brandveilig gebruik en gebruiksmelding, waarom niet? *Zie antwoord op vraag 9.*
- f. Zowel bewoners als hulpverleners ondervonden problemen als gevolg van de in gebruik zijnde tags (elektronische sleutel pas) Vluchten met beperking, welke wettelijke bepaling staat dit toe? *Wat betreft gebruik van de tags is dit de eigen keuze en verantwoordelijkheid van De Key. De gemeente heeft destijds wel (mondeling) gewezen op de risico's van dit gebruik. Het Bouwbesluit maakt dit echter mogelijk. Bij dit punt moet worden bedacht dat als er bij een rook- of brandalarm belangrijke toegangsdeuren direct ontgrendeld zijn, hiervan misbruik kan worden gemaakt en volgens De Key ook is gemaakt (onnodig activeren van het alarm) om ongewenst toegang tot de woningen te verschaffen. Op basis van een tussentijds advies van het IFV aan de gemeente, is in overleg tussen De Key en gemeente alsnog door De Key besloten om de deuren automatisch te laten ontgrendelen bij brand/rookalarm. Dit is inmiddels bij het hele complex uitgevoerd.*

Onderzoekers stellen, zowel op basis van het gestelde in het uitgangspuntendocument brandveiligheid als op basis van de inspectie, dat kan geconcludeerd worden dat het gebouw voldoet aan de eisen ten aanzien van de onbrandbaarheid, mate van brandvoortplanting en mate van rookontwikkeling die het Bouwbesluit 2012 stelt aan dit gebouw.

10. Mede gelet op voorgaande vragen en het aangetroffen rook/hitte patroon en uiteindelijk slachtoffer(s), is deze uitspraak dan wel valide?

Het college heeft geen redenen om te twijfelen aan de bevindingen en de conclusies van het IFV. Zoals het college reeds heeft aangegeven is de werking van de brand- en rookwerende voorzieningen van het centrale trappenhuis (de deur), door de ontploffing na de brandstichting, grotendeels teniet gedaan.

11. Wat vindt het college van de beweringen en of uitspraken?

Zie vorige antwoord.

- a. Sluit het college uit dat hierdoor de rechtsgang wordt beïnvloed? *Een oordeel hierover is niet aan het college.*
- b. Is er vanuit de driehoek contact met de moeder van de overleden persoon en of familie van de aangetroffen vrouw (naar verluidt) zijn vriendin? *Er is getracht contact te leggen. Daarbij heeft de moeder aangegeven geen contact meer te willen en heeft zij een formeel juridisch traject gekozen (aangifte en schadeclaims) die een normaal contact ook in de weg staan. Met andere families is er contact via de lijn van de familierechercheurs.*

12. Hoe vergaat het nu de overige slachtoffers, maakte zij gebruik van de voorzieningen zoals slachtofferhulp?

Dit is vertrouwelijke informatie. Een ieder is gewezen op de mogelijkheden van slachtofferhulp en enkelen hebben hiervan ook daadwerkelijk gebruik van gemaakt.

13. Wat waren de wettelijke eisen (bouwbesluit) 1969 ten aanzien van vluchtwegen in dergelijke bouwwerken en werd daaraan voldaan?

Voor wat betreft het voldoen aan de geldende eisen van het Bouwbesluit verwijzen wij naar het rapport van het IFV.

- a. Wat waren de wettelijke eisen (bouwbesluit) 1989 ten aanzien van vluchtwegen in dergelijke bouwwerken en werd daaraan voldaan? Zo nee waarom niet en hoe was de handhaving? *Door het programmatisch handhaven, conform gemeentelijk beleid, is enkele jaren geleden ten aanzien van deze studentenflats geconstateerd dat niet werd voldaan aan formele eisen. Dat heeft ertoe geleid dat de gemeente daadwerkelijk tot handhaving is overgegaan en een aanvraag om omgevingsvergunning is gedaan en een melding brandveilig gebruik is ingediend. De aanvraag en melding zijn afgewikkeld, zowel op basis van toetsing van ingediende documenten en certificaten als op basis van inspecties ter plaatse. Ten tijde van de brand was er dus sprake van een actuele vergunning en melding.*
- b. Kan bij de Key de indruk zijn ontstaan dat de gemeente Diemen niet echt streng is? *Nee, die indruk kan ons inziens bij De Key niet zijn ontstaan.*

In 1990 worden op verzoek van de brandweer van Diemen in de woontorens sleutelkluizen aangelegd, hetgeen er op wijst dat het object daarmee ook bij de brandweer bekend staat, informatie die is vastgelegd in procedure, waarop wordt geattendeerd tijdens het uitrukken.

14. Zijn de sleutelkluizen nog aanwezig en functioneel, waaruit blijkt dit, zo nee waarom niet? *Ja.*

- a. Is de procedure (object info en risicofactor) nog van toepassing en kan de raad inzage daarin krijgen, zo nee waarom niet? *De sleutelkluizen zijn er slechts voor bedoeld om de brandweer toegang tot het pand te verschaffen.*

Fractie Leefbaar Diemen, aanvullende vragen.

1. Wanneer heeft het college de raad van Diemen geïnformeerd aangaande deze opdracht en rapportage?

De raad is geïnformeerd bij raadsmemo van 18 augustus 2017. Het rapport is opgesteld in opdracht van de gemeentesecretaris. Het gaat om het functioneren van de interne (ambtelijke) crisisorganisatie van de gemeente Diemen in de acute fase en de nafase van een calamiteit. Het doel van deze evaluatie is om lessen te leren uit de gebeurtenissen om de gemeentelijke voorbereiding en ondersteuning bij calamiteiten te verbeteren. De gemeente heeft hierin een ondersteunende en faciliterende rol, geen leidende rol (die ligt immers bij brandweer en/of politie).

2. Wat zijn de kosten en uit welke kostenpost de dekking?

€ 6.386,00 ex BTW. Deze kosten komen ten laste van het reguliere veiligheidsbudget.

Tijdens de acute fase is, door de hoogst aanwezige leidinggevende, afgezien van Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijding Procedure (GRIP) zo valt te lezen in rapport (IFV) hoewel zo valt ook te lezen, Grip 3 (Bedreiging van het welzijn van (grote groepen van) de bevolking binnen één gemeente) feitelijk gaande was.

3. Heeft het ontbreken van een ontruimingsplan invloed gehad op de beslissing van officieren van dienst (OVD's) Brandweer, Politie en GG&GD om voor (Grip) te kiezen?

Nee. Er is bovendien niet gekozen voor het opschalen naar een GRIP.

4. Zijn er andere moverende reden om af te wijken in procedure waar duidelijk sprake is van evacuatie (meerdere personen en of groepen)?

Er is geen sprake van een evacuatie maar van een ontruiming wegens de brand in het gebouw. Van evacuatie is sprake als er een groot deel van de omgeving wordt bedreigd. Dat was hier niet het geval. Ook waren alle benodigde diensten reeds ter plaatse.

5. Geen (Grip) maar wel is de Ambtenaar Openbare Orde en Veiligheid ter plaatsen, was zijn/haar alarmering protocollair op basis van brandkwalificatie grote brand of anderszids?

De ambtenaar OOV gaat naar de locatie op het verzoek van een of meer van de hulpdiensten. Bij een GRIP opschaling wordt hij automatisch gealarmeerd via de meldkamer.

6. Medewerkers van de gemeente beginnen dagelijks rond 06.00 uur, wat wordt dan bedoeld met toevallig al aanwezig?

Het gebouw is voor ambtenaren toegankelijk vanaf 06.00 uur. Niet iedereen start rond die tijd. Dat er enkele aanwezig zijn op deze tijd is zeker maar wie dat zijn is een zekere mate van toeval.

7. Waarom vermeld het rapport IFV amper iets over de interventie (AOOV)?

Dit viel buiten de opdracht. Het IFV is gevraagd de incidentbestrijding door de brandweer en de brand sec te onderzoeken. Deze heeft zich niet met de gemeentelijke processen bezig gehouden.

Rond 05.43 uur vertrekt de (OVD) en de (HOVD) om 06.53 uur. In het evaluatierapport wordt echter gesproken dat om 06.59 uur; De gemeente, De Key, brandweer en politie stemmen hun communicatieboodschap gezamenlijk af. Hierna vindt ook een overleg plaats tussen de gemeente, de brandweer en de veiligheidsregio. Afgesproken wordt dat de woordvoering over het incident in eerste instantie bij de brandweer en de veiligheidsregio ligt. De woordvoering over het pand ligt bij De Key.

8. Welke functionaris van de brandweer betreft het hier, gelet op hun eerder vertrek?

De communicatie wordt gedaan door de Voorlichter van Dienst van de brandweer.

9. Wat was het verschil geweest, voor de bewoners/gedupeerde indien wel formeel was opgeschaald, voor het uiteindelijk gevonden slachtoffer?

Voor de bewoners had dit niet uitgemaakt. Voor het communicatieproces naar buiten en de communicatie met de pers had het verschil kunnen uitmaken.

10. De rol van de bewonerscommissie is te prijzen maar hebben zij ook een formele rol in geval van opschaling, zo ja waar staat deze beschreven?

Nee, de bewonerscommissie heeft hierin geen formele rol. Wel wordt gebruik gemaakt van dergelijke zelfredzaamheidsinitiatieven en worden zij zo nodig gefaciliteerd. Ook in dit geval zijn de gemaakte kosten door de gemeente vergoed.

11. De rapporteurs lijken hiermee aan tegenspraak in bewering te doen, kan het college nadere duiding geven aan wat met deze paragraaf wordt beoogd?

In eerste aanleg was het incident redelijk eenvoudig. Door onder andere het dodelijke slachtoffer werd de druk op het bestuur en de communicatie groter en had een formele opschaling kunnen helpen om meer lijn in besluitvorming en het communicatieproces te brengen. Het college heeft de gemeentesecretaris gevraagd op dit punt met nadere voorstellen te komen.

12. Hoe ervoeren de betrokkenen deze wijze van identificatie?

De betrokkenen hebben daarover geen uitspraken gedaan, althans niet voor zover ons bekend is.

13. Zijn er geen betere en vriendelijkere middelen (zoals polsbandjes Ziekenhuis) te gebruiken?

Deze waren niet voorhanden.

Fractie VVD

Uit: Raadsadres Reactie van B&W na eerdere klacht aan uw raad over mijn WOB verzoeken Rode Kruislaan Diemen

"Ik stel daarop vast dat uw college van B&W, toen op 29 juni 2015, na tientallen jaren gebruik zonder gebruiksvergunning of -melding (die laatste eerst sinds 2008) en zonder daarop ooit te handhaven, opnieuw de wetenschap ingeprent kreeg dat de 5 flatgebouwen aan de Rode Kruislaan (exploitant De Key) nog steeds vielen onder de verbodsbepaling tot gebruik voor kamerwijze verhuur; volgens het Bouwbesluit 2012 (als AMvB via de Woningwet art. 2).

Uw college liet dat, zonder enige vorm van handhaving, en ook zonder een moreel verplichte waarschuwing van de bewoners, op zijn beloop; tot het besluit 'Omgevingsvergunning' van 14 januari 2016". Eerst toen vermeldde het college de verbodsbepaling op het gebruik indien: het gebouw niet is 'gereed gemeld' en/of er niet gebouwd is overeenkomstig de vergunning; ook nu, zonder handhaving, werd er onwettig gedoogd.

Deze laatste, en absoluut voorwaardelijke, bepaling tot het opheffen van het gebruiksverbod deed mij herhaald, en zoals u weet steeds vergeefs, vragen naar de opleveringsinspectie; uit te voeren door de wettelijk adviseur.

1. Kloppen bovenstaande beweringen?

Door het programmatisch handhaven, conform gemeentelijk beleid, is enkele jaren geleden ten aanzien van deze studentenflats geconstateerd dat niet werd voldaan aan formele eisen. Dat heeft ertoe geleid dat de gemeente daadwerkelijk tot handhaving is overgegaan en een aanvraag om omgevingsvergunning is gedaan en een melding brandveilig gebruik is ingediend. De aanvraag en melding zijn afgewikkeld, zowel op basis van toetsing van ingediende documenten en certificaten als op basis van inspecties ter plaatse. Ten tijde van de brand was er dus sprake van een actuele vergunning en melding.

Voor wat betreft het voldoen aan de geldende eisen van het Bouwbesluit verwijzen wij naar het rapport van het IFV.

2. Graag uitleg over het proces van handhaving rondom vergunningverlening en brandveiligheid. Kunnen we daar op een later tijdstip uitgebreid over worden geïnformeerd?

Hierover gaan we op een later tijdstip met elkaar in overleg. Dat zeggen wij u toe.

Bij brief van 24 januari 2007 heeft het IPO ambtelijk gereageerd op het rapport van de IOOV. IPO stelt in deze reactie dat het rapport vooral gaat over de bestuurlijke aansturing van de brandweer door gemeenten en de rol van het ministerie van BZK. Het commentaar op het rapport wordt daarom beperkt tot de constatering dat het thema brandweezorg niet hoog op de politiek-bestuurlijke agenda staat en dat de gemeenten niet beschikken over adequate beleidsinformatie. Met betrekking tot het eerste punt stelt het IPO dat regionalisering niet als effect zal hebben dat de bestuurlijke belangstelling voor de brandweer zal toenemen. Voor wat betreft de constatering dat gemeenten niet beschikken over adequate beleidsinformatie wijst het IPO op de mogelijkheden die het Veiligheidsvizier biedt. Dit is een gezamenlijk met de VNG ontwikkeld leerinstrument waarmee gemeenten kunnen onderzoeken hoe het gesteld is met het eigen veiligheidsbeleid.

Dit citaat komt uit notitie Bestuurlijke aansturing van de brandweezorg gericht aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal februari 2007 door JW Remkes vanuit ministerie BZK.

3. Acht het college de beleidsinformatie in Diemen rondom de brandweezorg voldoende?

Dit wordt onderzocht door een werkgroep binnen de Veiligheidsregio. Wij wachten de bevindingen af en gaan hierover vervolgens het gesprek met u aan.

4. Is het Veiligheidsvizier nog toepasselijk na de regionalisering van de brandweer?

Voor zover wij weten is dit instrument thans niet meer relevant. De veiligheidsregio's hebben een eigen systematiek gekozen voor de ontsluiting van relevante beleidsinformatie.

5. Worden alle flatgebouwen in Diemen onderworpen aan een inspectie door de brandweer? Hoe luidt het protocol daaromtrent? Is er in geval van brand of een andere calamiteit van ieder appartementencomplex in Diemen per direct een plattegrond beschikbaar en andere informatie zoals elektronische vergrendeling etc?

De brandweer is niet met alle gebouwen binnen het verzorgingsgebied bekend. Voor die gebouwen waar bijzondere risico's aanwezig zijn (grote aantallen aanwezigen, complexe indeling of verminderd redzamen) wordt een inzetplan opgesteld. Van de gebouwen waarvoor een inzetplan is opgesteld, heeft de brandweer plattegronden. Een gebouw als deze studentenflat valt niet aan deze kenmerken. Hiervoor is derhalve geen inzetplan opgesteld. Dit is ook niet verplicht. De brandweer is ook niet op de hoogte van de toegepaste sleutelsystemen in woongebouwen, zoals in dit geval het gebruik van tags.

Fractie GroenLinks

Blijkbaar beschikte de brandweer niet over een plattegrond van het gebouw. Een plattegrond had duidelijkheid kunnen verschaffen over twee kwesties. Over de functie van het vertrek waar de brand in begon (woonruimte en geen berging). En over de aanwezigheid van een centraal trappenhuis in het gebouw en de nabijheid daarvan tov de brandhaard.

1. Is het gebruikelijk dat de brandweer niet kan beschikken over een plattegrond van de gebouwen waar ze een brand moeten blussen, of een andere calamiteit meten bestrijden, op papier of elektronisch?

De brandweer is niet met alle gebouwen binnen het verzorgingsgebied bekend. Voor die gebouwen waar bijzondere risico's aanwezig zijn (grote aantallen aanwezigen, complexe indeling of verminderd redzamen) wordt een inzetplan opgesteld. Van de gebouwen waarvoor een inzetplan is opgesteld, heeft de brandweer plattegronden. Een gebouw als deze studentenflat valt niet aan deze kenmerken. Hiervoor is derhalve geen inzetplan opgesteld. Dit is ook niet verplicht. De brandweer is ook niet op de hoogte van de toegepaste sleutelsystemen in woongebouwen, zoals in dit geval het gebruik van tags.

De ploeg die het centrale trappenhuis in is geweest lijkt in een zwart gat terecht gekomen te zijn wat communicatie over hun bevindingen betreft. Zowel de informatie over de ernstige rookontwikkeling als over de overgebleven verdiepingen die nog moesten worden gecheckt is niet tot de leiding doorgedrongen.

2. Onderlinge communicatie heeft voor reddingswerkers hoge prioriteit, hoe kan het dat er kennelijk geen protocol voor informatie overdracht is? Of is dit er wel maar is het gebrekkig toegepast?

In dit geval is niet het protocol een probleem geweest maar de beeldvorming die de OvD zelf heeft gemaakt. Daarbij is de informatie die wel is aangedragen, kennelijk niet op een juiste manier gewogen. Het IFV concludeert dat er tussen de bevelvoerders en OvD geen gemeenschappelijk beeld van de situatie was.

De deuren van het centrale trappenhuis werden geopend met speciale sleutels (tags). De gemeente Diemen heeft de eigenaar van het gebouw geadviseerd om een ontruimingsplan op te stellen, waardoor de beperking van het tag-systeem bij ontruiming bekend had kunnen zijn.

3. Heeft het gemeentelijk toezicht de eigenaar meerdere malen op het gevaar gewezen, of is het bij een keer gebleven?

Wat betreft gebruik van de tags is dit de eigen keuze en verantwoordelijkheid van De Key. De gemeente heeft destijds wel (éénmalig mondeling) gewezen op de risico's van dit gebruik. Het Bouwbesluit maakt dit echter mogelijk. Bij dit punt moet worden bedacht dat als er bij een rook- of brandalarm belangrijke toegangsdeuren direct ontgrendeld zijn, hiervan misbruik kan worden gemaakt en volgens De Key ook is gemaakt (onnodig activeren van het alarm) om ongewenst toegang tot de woningen te verschaffen. Op basis van een tussentijds advies van het IFV aan de gemeente, is in overleg tussen De Key en gemeente alsnog door De Key besloten om de deuren automatisch te laten ontgrendelen bij brand/rookalarm. Dit is inmiddels bij het hele complex uitgevoerd.

Er was geen ontruimingsplan voor deze studentenflats opgesteld. Ondanks het advies van de gemeente destijds om een dergelijk plan op te stellen, heeft eigenaar Woonstichting De Key, dit niet gedaan. Die keuze was ook aan De Key omdat dit geen wettelijke verplichting is. Wij hebben begrepen dat De Key dit in vergelijkbare gevallen bij hun woningbestand ook niet doet, omdat zij ervan uitgaan dat de bewoners zelf in staat zijn de juiste keuze te maken op basis van de situatie die zich voordoet. Een ontruimingsplan wordt in het algemeen toegepast bij bedrijfsgebouwen, kantoren en gebouwen waar verminderd zelfredzamen wonen/verblijven. In het algemeen vindt ontruiming dan plaats met inzet van BHV-ers. De brandweer is niet bekend met een ontruimingsplan, maar krijgt bij repressief optreden normaal gesproken de informatie via een BHV-er.

Op basis van een tussentijds advies van het IFV aan de gemeente, is in overleg tussen De Key en de gemeente alsnog door De Key besloten een ontruimingsplan op te stellen voor alle flats van dit complex en deze te communiceren met de bewoners.

4. Welke motieven heeft de eigenaar aangevoerd om de adviezen van de gemeente niet over te nemen?

Zie voorgaande antwoord.

5. Was de beperking van dit tagsysteem en het niet opvolgen van het advies, bekend bij de brandweer?

De repressieve brandweer eenheden zijn niet op de hoogte van toegepaste sleutelsystemen in woongebouwen.

6. Is in zijn algemeenheid bij de hoge/uitzonderlijke gebouwen het ontruimingsplan beschikbaar en is dat plan bekend bij de brandweer?

Zie antwoord op vraag 3.

Er is bij de opleiding van de brandweer kennelijk onvoldoende aandacht voor ontruimen. Er wordt een groot beroep gedaan op de inschatting van de situatie ter plaatse door de leidinggevend.

7. Is er bij de oefeningen van de brandweer voldoende aandacht voor situaties waar een groot beroep wordt gedaan op het inschattingsvermogen van de leidinggevend?

De brandweer heeft ons bevestigd dat dit het geval is.

Er is sprake van dat twee brandweermensen last hadden van hittestuwing.

8. Wordt het omgaan met hittestuwing door echt vuur, zoals bij een reële brand, geoefend? Verhoogt dat de weerbaarheid van de brandweermensen tegen hittestuwing? Of leren ze er daardoor beter mee om te gaan?

In de opleiding en training van brandweermensen wordt met echt vuur geoefend. Naast de specifieke kleding (bluspakken) wordt getracht de weerbaarheid te vergroten. Wel kunnen de temperaturen van een brand verschillen afhankelijk van welke stoffen branden. Er kan niet worden getraind op het voorkomen van hittestuwing. Onder dit soort omstandigheden ligt het risico van hittestuwing altijd op de loer.

Er is niet is opgeschaald wat betreft de omvang van de brand als calamiteit, waardoor de regievoering beperkt is gebleven.

9. Is er niet opgeschaald omdat de brand wat omvang betreft beperkt bleef?

Dat klopt. Het beeld bestond aanvankelijk dat na de blussing de bewoners vrij snel terug konden naar hun woning. Toen dat beeld anders werd, waren de bewoners reeds opgevangen en werkte de crisisorganisatie als ware er wel opgeschaald.

10. Is de flat, als groot gebouw, op zich een object dat in aanmerking komt voor opschaling?

Nee, niet de omvang van het gebouw is maatgevend hiervoor. Dit is meer afhankelijk van de aantallen betrokken woningen, benodigde hulpverleningseenheden en mate van afstemming tussen de diverse diensten.

Fractie PvdO

1. Allereerste vraag: hoe gaat het nu met de slachtoffers die de brand overleefd hebben, en de andere bewoners uit de flat. Hoe is hun (medische) situatie, zijn ze hersteld, zijn zij teruggekeerd in hun kamer, of hebben ze gekozen voor een andere woonlocatie?

Met de slachtoffers die de brand hebben overleefd en hun families is er contact via de lijn van de familierechercheurs. Dat betreft vertrouwelijke contacten.

2. N.a.v. het IFV-rapport:
 - Blz. 43: 'De eerst uitrukkende bevelvoerder (Diemen 1) weet dat hij uitrukt voor een brand op de Rode Kruislaan 1300. Normaal gesproken ontvangt hij aanvullende informatie op zijn mobiele dataterminal (MDT) in de tankautospuut, maar bij uitruk werkt deze niet goed. Daarom neemt hij contact op met de GMK.' Het rapport gaat niet in op het niet goed werken van de mobiele dataterminal.

Vraag:

1. Waarom werkte de mobiele dataterminal niet goed? *Er was een storing in het systeem.*
2. Is het verstandig om de uitrukkende brandweer afhankelijk te laten zijn van niet goed werkende digitale informatie of informatie van de meldkamer, of is er ook andere informatie beschikbaar? Zie ook volgende vraag.

De brandweer is niet afhankelijk van dit systeem. De brandweer is afhankelijk van de beschikbare informatie. Dat kan geleverd worden via een dataterminal, maar als het systeem niet werkt, wordt de benodigde informatie opgevraagd bij de GMK. Dat is in dit geval ook gebeurd.

- Blz. 14: 'aanvankelijk denkt de eerste bevelvoerder met een berging te maken te hebben', terwijl dit een appartement is.

Vraag:

3. Hoe bekend is de brandweer met de inpandige situatie van gebouwen in Diemen?
4. Is deze informatie opgeslagen en voor alle brandweerlieden beschikbaar vóór en tijdens een uitruk?
5. Hoe actualiseert de brandweer deze informatie bij en hoe deelt ze die met de brandweer in de regio?
6. Hoe wordt verder voorkomen dat de brandweer bij voorbaat een verkeerde inschatting maakt van de inpandige situatie van een gebouw?

De brandweer is niet met alle gebouwen binnen het verzorgingsgebied bekend. Voor die gebouwen waar bijzondere risico's aanwezig zijn (grote aantallen aanwezigen, complexe indeling of verminderd redzamen) wordt een inzetplan opgesteld. Van de gebouwen waarvoor een inzetplan is opgesteld, heeft de brandweer plattegronden. Een gebouw als deze studentenflat valt niet aan deze kenmerken. Hiervoor is derhalve geen inzetplan opgesteld. Dit is ook niet verplicht. De brandweer is ook niet op de hoogte van de toegepaste sleutelsystemen in woongebouwen, zoals in dit geval het gebruik van tags.

- Blz. 15: 'Wanneer de bemanning van de tweede tankautospuut de eerste zeven verdiepingen boven de brand heeft verkend en enkele achtergebleven bewoners heeft weggestuurd, geeft de bevelvoerder van deze eenheid aan de OvD aan dat zijn eenheid afgelost wil worden. Hij geeft daarbij aan dat er rook hangt in het trappenhuis en hij adviseert de hoger gelegen verdiepingen te onderzoeken en te ontruimen.' (...) 'De OvD zet het advies van de tweede bevelvoerder niet om in een besluit'

Vraag:

7. Is het juist dat deze Officier van Dienst inmiddels is geschorst (zie ook de vragen van LBD)?
8. Als dit juist is, is hij geschorst om zijn optreden op deze ochtend, of zijn er andere aanleidingen geweest?

De betrokken Officier van Dienst is niet geschorst. Dit is verder een zaak voor de commandant van de brandweer.

- Blz. 21: Ontvluchtingsmogelijkheden. Volgens uw informatie heeft De Key, op basis van een concreet advies van het IFV, het sleutelsysteem van alle flats zodanig aangepast dat bij een brandalarm alle deuren in het centrale trappenhuis ontgrendelen en dat men op iedere verdieping uit het centrale trappenhuis kan komen om het veiligheidstrappenhuis te gebruiken.

Vraag:

9. Wanneer heeft het IFV dit advies gegeven?
10. Heeft De Key eerder een soortgelijk advies gekregen? Zo ja, waarom heeft De Key dit niet opgevolgd?

Wat betreft gebruik van de tags is dit de eigen keuze en verantwoordelijkheid van De Key. De gemeente heeft destijds wel (éénmalig mondeling) gewezen op de risico's van dit gebruik. Het Bouwbesluit maakt dit echter mogelijk. Bij dit punt moet worden bedacht dat als er bij een rook- of brandalarm belangrijke toegangsdeuren direct ontgrendeld zijn, hiervan misbruik kan worden gemaakt en volgens De Key ook is gemaakt (onnodig activeren van het alarm) om ongewenst toegang tot de woningen te verschaffen. Op basis van een tussentijds advies van het IFV aan de gemeente (20 augustus 2017), is in overleg tussen De Key en gemeente alsnog door De Key besloten om de deuren automatisch te laten ontgrendelen bij brand/rookalarm. Dit is inmiddels bij het hele complex uitgevoerd.

- Blz. 52, 59 en 65: Procedures. Er blijken geen aandachtscarten voor ontruiming te zijn. Deze zijn ter beoordeling van de leidinggevenden ter plaatse. 'Het enige 'papier' houvast dat de leidinggevenden van de brandweer hebben is hetgeen ze tijdens hun opleiding is geleerd. Ten aanzien van ontruiming geeft de les- en leerstof voor bevelvoerders slechts enkele algemene aanwijzingen (...) De les- en leerstof voor officieren geeft alleen aandachtspunten voor het opschalen bij branden waarbij ook ontruiming aan de orde is (...) Er waren voor het gebouw geen procedures of protocollen beschikbaar'. Uit de formuleringen leiden wij af dat het IFV dit niet voldoende of in ieder geval te beperkt vindt.

Vraag:

11. Is de brand in deze flat aanleiding om alsnog tot een aandachtscarta flatontruiming te maken?
Wij hebben van de brandweer begrepen dat dit niet het geval is.

12. Hoe vaak, en wanneer voor het laatst, is er een brandalarmoefening inclusief ontruiming in deze studentenflats gehouden?

Dat is een zaak van de beheerder van het gebouw.

13. Gaat in de toekomst de stelregel gevolgd worden dat een gebouw na een dergelijke heftige brand, waarbij ook water, gas en elektriciteit zijn uitgevallen, geheel wordt ontruimd?

De brandweer heeft ons aangegeven dat dit niet het geval is. Ontruimen blijft maatwerk en daar kan geen algemeen geldend protocol voor geschreven worden.

3. N.a.v. het COT-rapport:

- Blz. 8-10: Coördinatie, regie, communicatie en informatiemanagement
Het wel of niet opschalen naar GRIP 3 is voor de afdeling Communicatie ('geen sparringpartner en geen back-up') en het Informatiemanagement ('hiaat') belemmerend geweest. Dit geldt ook voor het team forensische opsporing van de politie, dat via sociale media communiceerde.

Vraag:

14. Hoe vaak, en wanneer voor het laatst, heeft het College een oefening gehouden voor een ramp of calamiteit? Wanneer is de volgende oefening voorzien?

12 januari 2017 is de laatste grote oefenactiviteit geweest. Daarnaast zijn er diverse oefeningen en trainingen voor crisisbeheersing waaraan is deelgenomen. Voor 2018 wordt er nog een programma opgesteld.

15. Hoe is DUO+ voorbereid en ingericht op extra personele inzet van de afdeling Communicatie bij calamiteiten, ook als er niet wordt opgeschaald?

De medewerkers van DUO+ (team communicatie) zijn betrokken bij de oefenactiviteiten en volgen ook de opleidingen en trainingen die voor hun vakgebied worden aangeboden door de veiligheidsregio.

16. Wie heeft de hiërarchische bevoegdheid om personeel uit Ouder-Amstel en Uithoorn bij calamiteiten in te zetten in Diemen, ook als er niet wordt opgeschaald?
Er is een gezamenlijk piket regeling en zo nodig kan bijstand worden gevraagd via de gemeentesecretaris en /of burgemeester.
17. Welke afspraken gelden bij afwezigheid van de burgemeester en de gemeentesecretaris? Is iedereen daarvan op de hoogte?
De Gemeentewet voorziet hierin doordat de functie van de burgemeester wordt waargenomen door een van de wethouders als loco-burgemeester. Ook bij de gemeentesecretaris zijn vervangers (loco's) aangewezen.
18. Waarom communiceert het team forensische opsporing van de politie tijdens een onderzoek via sociale media, en met welk doel en effect? Wat is uw opvatting hierover?
Dit is geen aangelegenheid voor ons gemeentebestuur, dit is aan de Nationale Politie zelf.
- Blz. 10: 'Bij opschaling zou het informatiemanagement meer systematisch hebben plaatsgevonden dan nu het geval is geweest.' In de Multi Evaluatie van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland wordt ook de opschaling naar GRIP 3 passend genoemd na het aantreffen van het slachtoffer.
Vraag:
 19. Waren de aanwezige bestuurders en ambtenaren voldoende op de hoogte van de mogelijkheid tot opschaling? *Ja.*
Hebben ze bewust een afweging gemaakt om niet op te schalen?
Er is een afweging gemaakt op basis van de situatie ter plaatse. Alle hulpverlening was aanwezig, bewoners waren ondergebracht en operationeel waren er geen grote problemen. De bestuurlijke en communicatieve impact is daarbij (achteraf gezien) onderschat. Het college heeft de gemeentesecretaris gevraagd om met nadere voorstellen te komen naar aanleiding van het COT onderzoek.
- Blz.10: 'Toch vindt niet iedereen binnen de gemeente dit (opvang in de trouwzaal) een verstandige keuze.'
Vraag:
 20. Is deze opvatting geuit op de dag zelf, of tijdens het interview met het COT?
De keuze voor de trouwzaal is gedaan vanuit de overweging dat deze snel beschikbaar was. Het (gebruikelijke) alternatief zou hebben betekend de inrichting van een sporthal hetgeen langer geduurd zou hebben mede vanwege het inrichten daarvan, het vrij maken van de gebruikers en het oproepen van personeel (verwachte tijdsduur 1,5 tot 3 uur).
 21. Bent u met ons van mening dat de plek van opvang geen discussiepunt moet zijn?
De keuze voor een opvanglocatie is ingegeven vanuit de omvang van het aantal op te vangen bewoners en de verwachte duur van de opvang. Daarnaast is het van belang om rekening te houden met de duur en weersomstandigheden waaronder de bewoners buiten staan.
 22. De trouwzaal was 's avonds leeg. Als de opvang langer zou hebben geduurd, dan zou er toch alternatieve opvang zijn gezocht (bijvoorbeeld in een hotel)?
Al bij de eerste bespreking van de gemeentelijke crisisorganisatie (waarbij de directeur van De Key aanwezig was) was duidelijk dat er voldoende alternatieven voor opvang van de bewoners beschikbaar waren. Er hoefde niet op zoek te worden gegaan en er was afgesproken dat de trouwzaal uiterlijk 20.00 uur leeg zou zijn. Dat betekende tevens dat de betrokkenen binnen de crisisorganisatie niet hoefden te worden afgelost.

- Bijlage 2 Gemeentelijke crisisorganisatie. Feitelijk was de situatie op de dag van de brand een GRIP 2-situatie, waarvoor een draaiboek is opgesteld. In het COT-rapport (blz. 8) lezen we 'dat regie werd genomen door iemand die ook coördinator LCP kan zijn en die in de geest van het LCP heeft gehandeld. Andere aspecten van de voorbereiding zijn niet benut.'

Vraag:

23. Waarom is het draaiboek niet gevolgd op de dag van de brand en erna?

Er is niet formeel (intern) opgeschaald. Binnen de gemeente is de leiding genomen door een MT lid die ook in piket staat als coördinator LCP (en daarin is getraind). Hij heeft gewerkt volgens de procedure lijnen van het LCP draaiboek. Hij heeft dit besproken met de gemeentesecretaris die verantwoordelijk is voor de nazorg en dit ook heeft opgepakt als ware er opgeschaald.

4. Afsluitende vraag: kunt u bevorderen dat tijdens de informatieve raadsvergadering vertegenwoordigers van de brandweer en De Key aanwezig zijn?

Die zijn hierbij niet aanwezig. Het college legt verantwoording af aan de raad, niet de andere betrokkenen. Voor wat betreft overleg over de brandweezorg zal de burgemeester tijdens de informatieve raad een voorstel aan de raad doen.

Fractie PvdO, aanvullende vragen

1. Bent u van mening dat de betrokkenheid van de raad en haar kaderstellende en controlerende taak voldoende tot uitdrukking komt? Kunt u dat antwoord nader motiveren?

Dit wordt onderzocht door een werkgroep binnen de Veiligheidsregio. Wij wachten de bevindingen af en gaan hierover vervolgens het gesprek met u aan.

2. Hoe denkt u de raad meer en beter te betrekken bij zaken die de brandweer betreffen.

De burgemeester zal met een voorstel komen tijdens de informatieve raad, om in een aparte bijeenkomst het gesprek tussen raad en Veiligheidsregio/brandweer te organiseren.